

Expertgroep Digitale Televisie

Monitor Digitale TV in Nederland, september 2007

1	Over de Expertgroep Digitale TV en de Monitor	2
2	Opzet van de Monitor Digitale TV in Nederland.....	3
3	Aansluitingen Digitale TV in Nederland	4
4	Mijlpalen in afgelopen maanden	8
5	Verwachte ontwikkelingen komende periode.....	10
6	Berichten in de media over Digitale TV	11

Expertgroep Digitale Televisie
Versie 1.0, 28 september 2007

Onder redactie van:
iMMovator Cross Media Network
Postbus 124
1200 AC Hilversum

1 Over de Expertgroep Digitale TV en de Monitor

Afgelopen tijd is de groei van digitale TV met name voortgekomen uit de snelle toename van het aantal platte beeldschermen thuis, waarbij consumenten er van uit gaan dat een digitaal signaal per definitie een betere beeld- en geluidskwaliteit levert dan men gewend is. Distributiepartijen hebben deze ontwikkeling verder versterkt door aan de aanbods-kant te zorgen voor doorgifte van meer zenders in de digitale pakketten en van abonneetelevisie kanalen zoals Film1 en Sport1. Medio 2007 wordt dit verder aangevuld met een breed Video-on-Demand aanbod variërend van films tot "uitzending gemist"-content. Omroepen en andere marktpartijen hebben de komst van digitale TV aangegrepen om specifieke kanalen te programmeren rond bepaalde thema's als nieuws, muziek, sport, kinderen, etc ("Themakanalen").

Uit deze opsomming blijkt al dat digitale TV zorgt voor nieuwe kansen en impulsen in de radio- en televisieketen. Cruciaal daarbij is dat radio en televisie een economie betreffen die gedreven wordt door massaliteit en standaardisatie. Diensten worden pas levensvatbaar als een belangrijk deel van de Nederlandse bevolking ermee bereikt kan worden en er gebruik van kan of wil maken. Het is daarom voor de sector van groot belang dat in Nederland zo snel mogelijk de omschakeling wordt voltooid naar de complete digitale televisie-infrastructuur. Dit leidt enerzijds tot grote kostenbesparingen omdat schaarse bandbreedte kan worden vrijgemaakt voor nieuwe digitale diensten. Anderzijds zijn digitale diensten (waaronder hoogwaardige televisie en radio) de kern van een nieuwe reeks economische mogelijkheden voor de sector.

De Expertgroep Digitale TV zet zich in om de acceptatie van Digitale TV in Nederland te versnellen en neemt daarvoor diverse initiatieven waaronder de Monitor Digitale Televisie (zie kader). Via deze monitor zal de Expertgroep periodiek de belangrijkste ontwikkelingen in Nederland publiceren. De inzet is om de Monitor Digitale TV ieder kwartaal te publiceren. Inhoudelijke redactie wordt gevoerd door iMMovator Cross Media Network.

De Expertgroep Digitale TV is een industrieplatform dat de belangrijkste partijen verenigt die in Nederland samen de dienst Televisie verzorgen. Doelstellingen van Expertgroep Digitale TV zijn:

- **Versnelling** van de adoptie van digitale televisie in Nederland in termen van huishoudens in Nederland die zijn aangesloten op digitale televisie, ongeacht de onderliggende infrastructuur (DVB-C, DVB-S, DVB-T, IP)
- **Verbreding** van de toepassingen en diensten die via de digitale tv-infrastructuur tot exploitatie kunnen worden gebracht.
- **Verdieping** van de content-ervaring door hoogwaardige beeldkwaliteit in combinatie met benutten van internetervaring t.a.v. het bieden van context, interactiviteit en personalisering.
- **Garanderen van basiskwaliteit** van (content)diensten op voldoende niveau.

In de Expertgroep Digitale TV zijn verenigd: producenten, omroepen (publiek en commercieel), Beeld en Geluid, AV Facilitaire industrie en distributiepartijen. De volgende partijen hebben momenteel zitting in de Expertgroep: Endemol, Eyeworks, Nederlandse Publieke Omroep, NOS, RTL Nederland, SBS, regionale omroepen verenigd in ROOS, Beeld en Geluid, NOB, United Broadcast Facilities, UPC, Casema, @Home, KPN, Tele2 en CanalDigitaal.

De Expertgroep Digitale TV is een initiatief van iMMovator Cross Media Network in het kader van de programma's Versterking Multimediacluster en MultiMedia-impuls, die mogelijk zijn gemaakt door de Provincie Noord-Holland en de Taskforce Innovatie Regio Utrecht.

2 Opzet van de Monitor Digitale TV in Nederland

De Monitor Digitale TV in Nederland zal ieder kwartaal worden aangepast en geactualiseerd om zo veel mogelijk aan te sluiten bij actuele thema's en ontwikkelingen. Als basis zullen in iedere monitor de belangrijkste ontwikkelingen en statistieken worden gepubliceerd en zal aandacht worden gegeven aan relevante ontwikkelingen in de afgelopen en komende periode. De Monitor Digitale TV beoogt daarbij een overzicht te geven zonder de pretentie te hebben om volledig te zijn. Partijen die informatie willen toevoegen die past binnen het kader van de Monitor Digitale TV in Nederland kunnen hierover contact opnemen met iMMovator Cross Media Network.

De Monitor Digitale TV in Nederland biedt inzicht in het aantal huishoudens in Nederland dat is aangesloten op Digitale TV-infrastructuren. Deze informatie is afkomstig van de deelnemers van de Expertgroep Digitale TV, aangevuld met publieke bronnen.

De Monitor Digitale TV tracht ook inzicht te geven in het tempo waarmee Nederlandse huishoudens voor hun televisiediensten overschakelen naar digitale schermen. Voor dit doel wordt samengewerkt met onderzoeksbureau GfK Benelux.

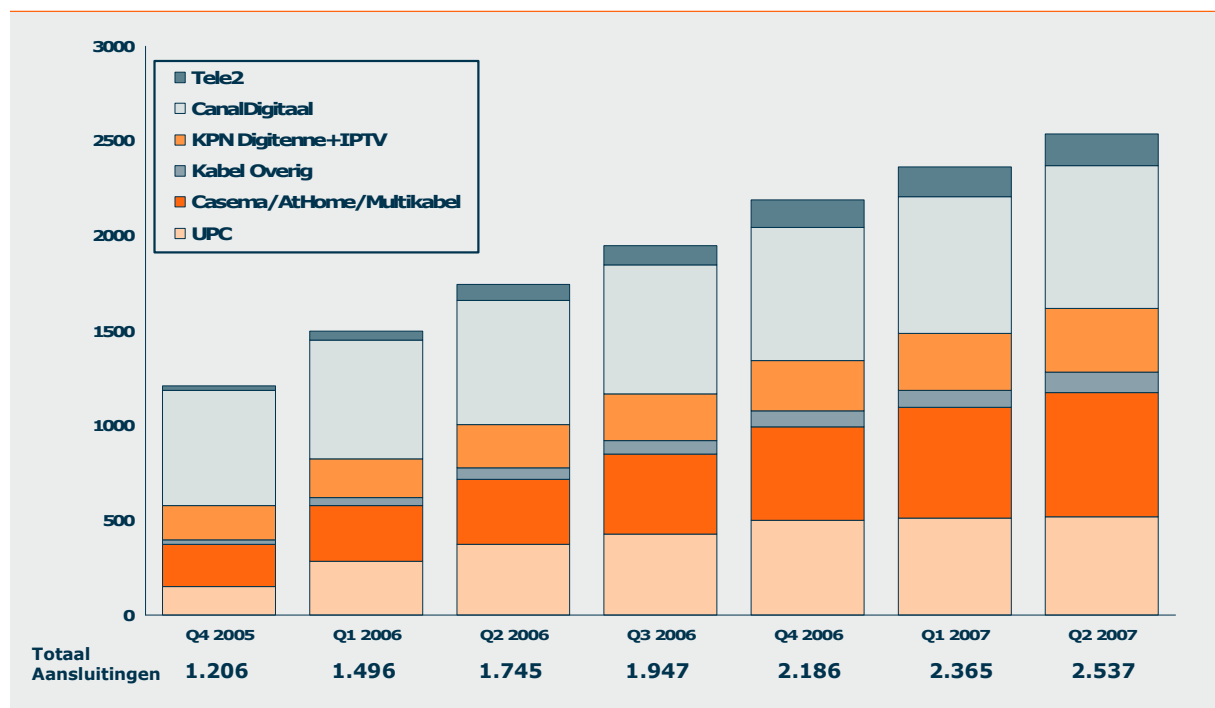
De overzichten van relevante ontwikkelingen in de afgelopen en de komende periode zijn samengesteld op basis van informatie vanuit de deelnemers van de Expertgroep Digitale TV en publieke bronnen. De bloemlezing uit recent verschenen berichten in de pers wordt samengesteld in samenwerking met DIGItvNEWS.

3 Aansluitingen Digitale TV in Nederland

Ontwikkeling aantal huishoudens met een digitale televisie aansluiting

GfK Group Retail & Technology - NL -

Aansluitingen Digitale TV t/m tweede kwartaal 2007 NL

Ontwikkeling in aantallen huishoudens met ontvangst digitale televisie, x 1.000

Bovenstaande grafiek geeft een indicatie van het aantal huishoudens dat inmiddels is aangesloten op enige vorm van digitale televisie. De grafiek is gebaseerd op gegevens die door de distributiepartijen aan ons zijn verstrekt of via publieke bronnen als persberichten/kwartaalcijfers zijn gepubliceerd, aangevuld met inschattingen van deskundigen¹. Deze gegevens zijn opgeteld en niet ontdubbeld voor bijv. huishoudens met meerdere aansluitingen. Ook verschillen de definities die de diverse distributiepartijen hanteren als grondslag voor de gepubliceerde aantallen. Het doel van deze grafiek is primair de ontwikkeling aan te geven in de afgelopen kwartalen.

¹ De cijfers voor glasvezelaansluitingen (Fibre-to-the-Home) zijn nog niet opgenomen in deze grafieken, maar betreffen nog een relatief gering aantal aansluitingen.

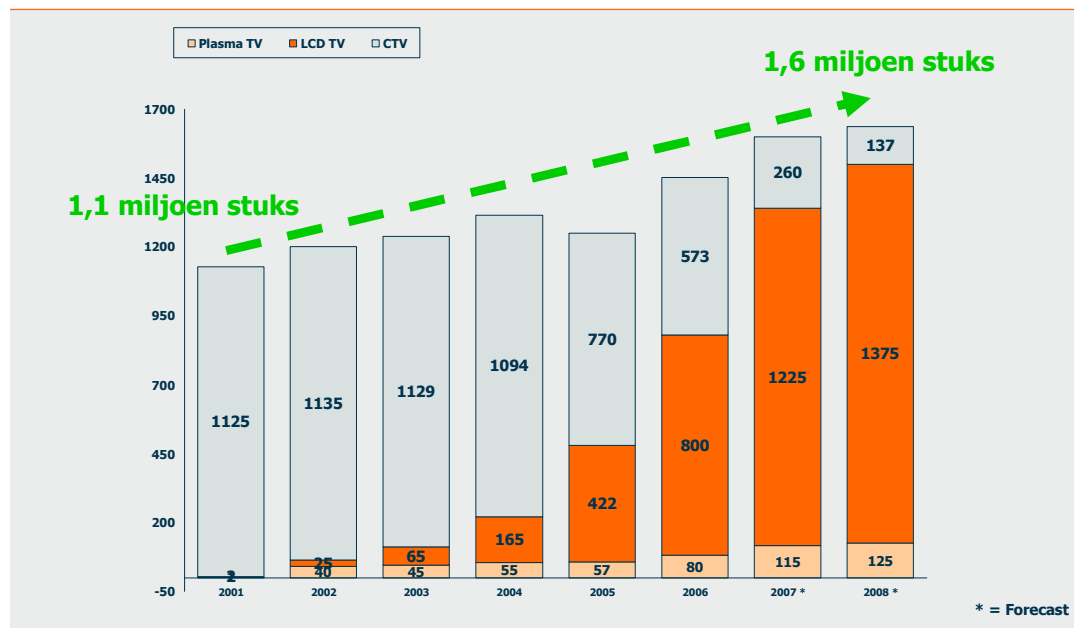
Ontwikkelingen in verkopen apparatuur

Afgelopen periodes liet een sterke groei zien van het verkoop van platte schermen. Ook het totale aantal schermen dat jaarlijks verkocht wordt groeit snel. Onderstaande grafieken laten zien hoe snel de verkoop van platte schermen afgelopen jaren is jaren is gegaan. Op dit moment zijn meer dan 85% van de verkochte schermen platte schermen. Prognoses laten zien dat het aandeel alleen nog maar toeneemt.

GfK Group Retail & Technology - NL -

Totale TV verkopen in Nederland per type TV.

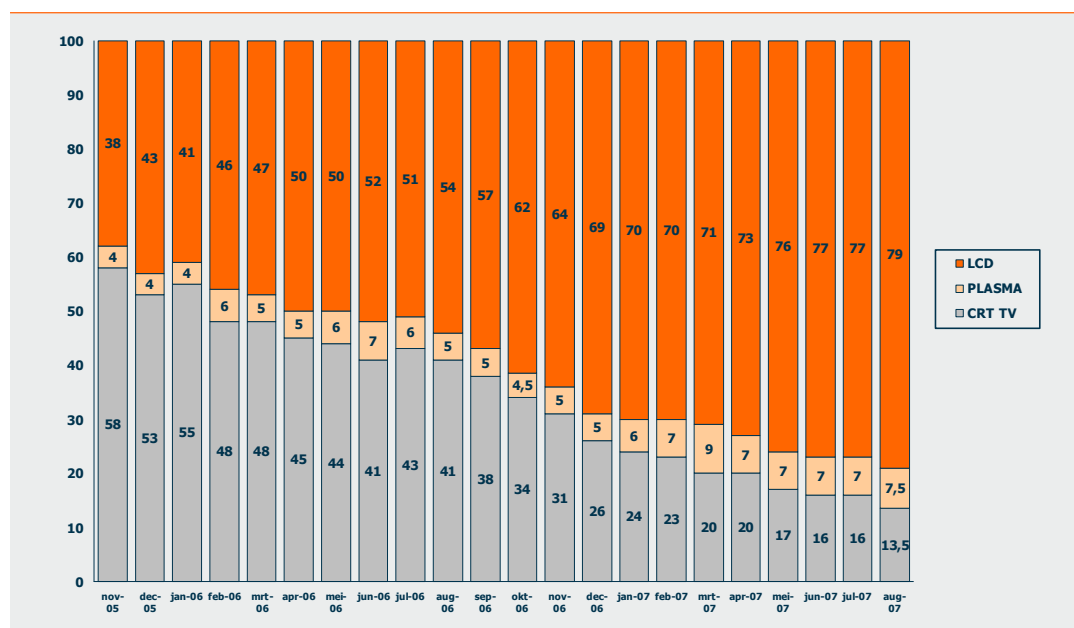
Schatting totale markt op basis van GfK Marketing Services Panelmarkt

GfK Group Retail & Technology - NL -

Aandeel van de "Platte TV" in de TV verkopen NL

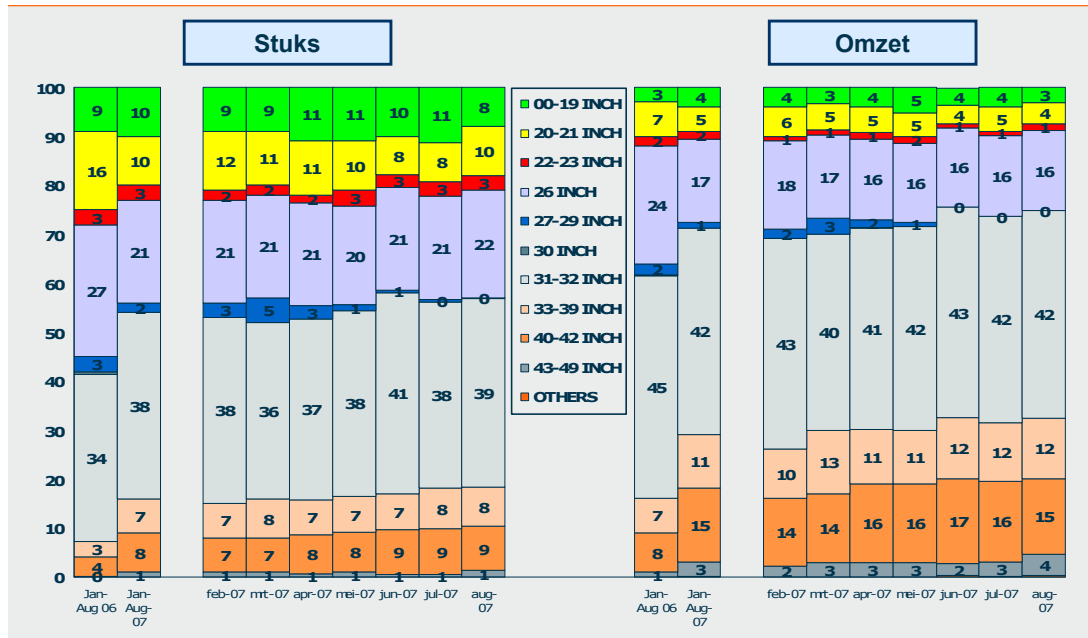
Schatting op basis van GfK Marketing Services Panelmarkt, Augustus 2007

Naast de trend om te kiezen voor platte schermen, tekent zich ook een duidelijke trend af om te kiezen voor schermen met een grotere beeldmaat.

Verkoopontwikkeling beeldmaat voor LCD-schermen

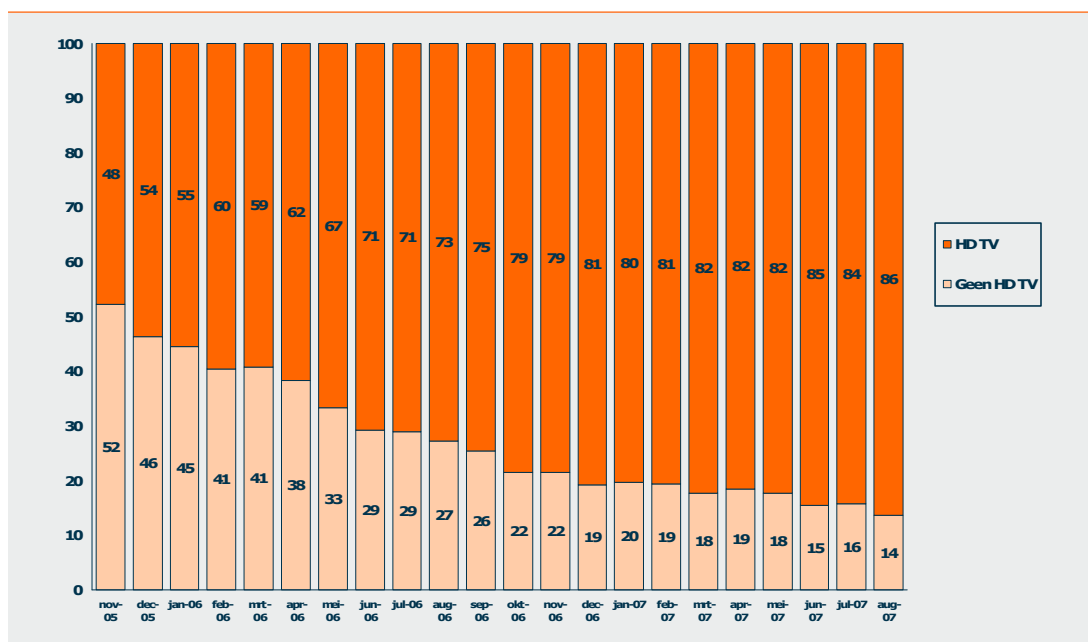
Schatting op basis van GfK Marketing Services Panelmarkt Augustus 2007

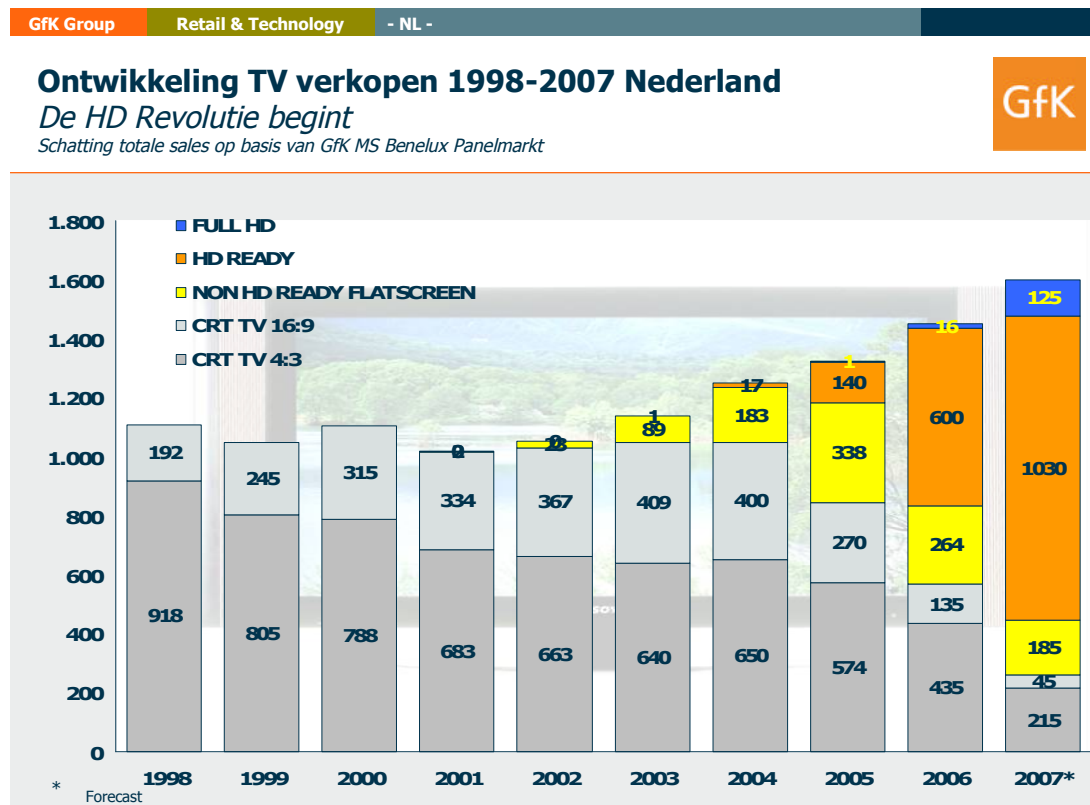
Platte schermen zijn sinds eind 2005 in meerderheid geschikt voor de ontvangst van HDTV en sinds begin 2007 is meer dan 80% van de verkochte platte schermen geschikt voor HDTV.

Verhouding HDTV vs. geen HDTV bij de "Platte TV"

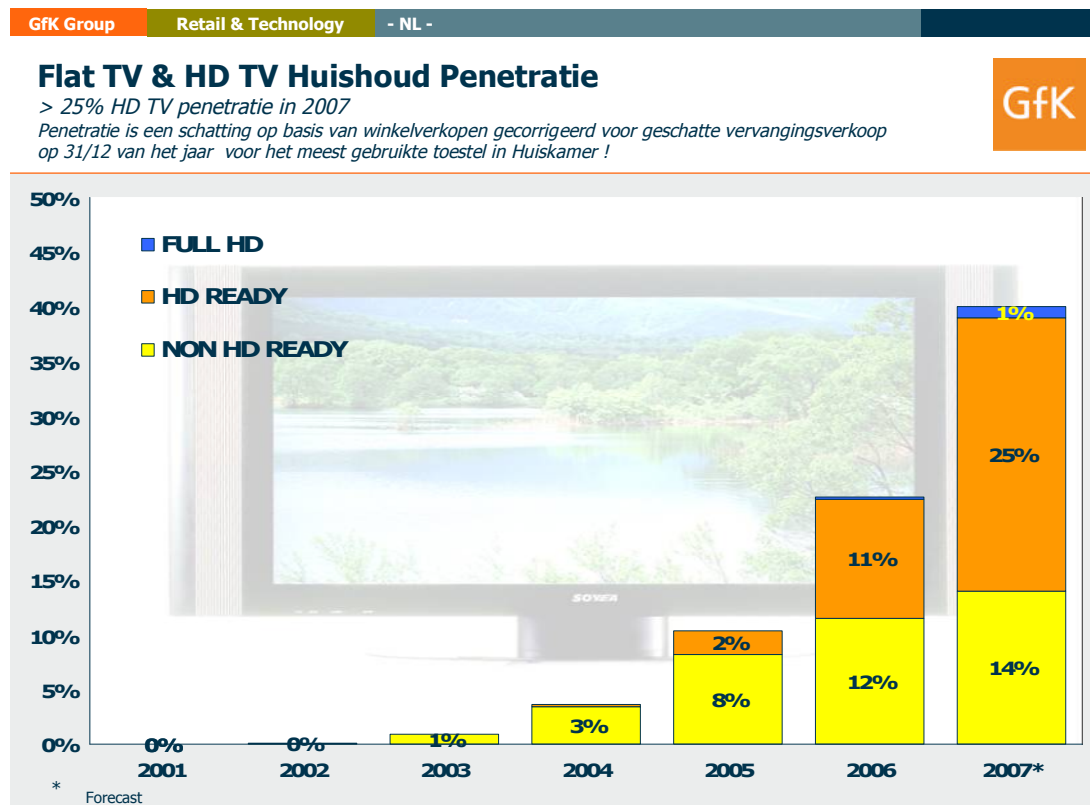
Schatting op basis van GfK Marketing Services Panelmarkt, Augustus 2007

In de trend van de totale beeldschermverkoop tekent zich inmiddels duidelijk de trend af dat de Nederlandse huishoudens massaal kiezen voor HD-schermen.

De platte schermen veroveren dus in rap tempo de Nederlandse huiskamers. Eind 2007 is de verwachting dat in 40% van de huishoudens een plat scherm staat, waarvan al 65% HD Ready is..

4 Mijlpalen in afgelopen maanden

4.1 Activiteiten expertgroep

Landelijke zenders vanaf deze zomer in volledig breedbeeld

Deze zomer gaan alle zenders van publieke omroep, RTL en SBS definitief over op het uitzenden in volwaardig breedbeeld (in vaktermen: 16:9 anamorfof of Full 16:9/"F16"). Voor de meeste programma's geldt dat de overgang al per 1 juni 2007 is doorgezet. Enkele regionale omroepen gaan dit jaar ook over naar 16:9. RTV Oost en RTV Rijnmond hebben dit per 1 juni gedaan, in het najaar volgt in ieder geval Omroep Flevoland. De Limburgse omroep L1 Radio-TV zendt al vanaf maart 2005 in full 16:9 uit.

Tot op heden werden veel programma's nog uitgezonden in het traditionele 4:3-formaat of in "16:9 Letterbox", waardoor een deel van de beeldkwaliteit verloren gaat en ondertitels/logo's soms half buiten het televisiebeeld vallen, afhankelijk van de instellingen van de televisie. Na deze zomer is dat definitief verleden tijd en is volwaardig breedbeeld de norm in Nederland.

Innovatie-agenda Digitale TV

Vanuit de Expertgroep Digitale TV is in een workshop met een aantal bedrijven uit de sector verkend welke acties kunnen worden genomen om het gebruik door consumenten van digitale televisie te bevorderen en te versnellen. Daarvoor is een *innovatieagenda* opgesteld waarin de belangrijkste acties worden behandeld die vanuit de televisiesector worden ondernomen om mensen te stimuleren om de overstap te maken. Kortweg draait dat om:

- Vergroten van het aanbod: meer zenders, themakanalen, premium kanalen
- Gemaksdiensten voor de consument: video-on-demand, elektronische programma gidsen etc
- Superieure beeld- en geluidskwaliteit door de introductie van "High definition" of HDTV
- Interactiviteit in en met de televisieuitzendingen
- Interactiviteit in nieuwe diensten / crossovers over de end-to-end digitale televisie-infrastructuur.

Per actie is vastgesteld waar nu de prioriteiten liggen en of het wenselijk en opportuun is dat daarover in de Expertgroep afspraken worden gemaakt.

Monitor Digitale TV

De Expertgroep zal voortaan periodiek (lieft per kwartaal) de Monitor Digitale TV in Nederland publiceren. Daarin wordt aangegeven hoeveel huishoudens inmiddels zijn aangesloten op de digitale infrastructuur en over het dienstenaanbod op het gebied van Digitale TV. In de loop der tijd zal er informatie worden toegevoegd die inzicht verschaft over het type aansluiting, over het gebruik van diensten en over de apparatuur waarover consumenten thuis beschikken.

Bovendien wordt in de monitor aandacht besteed aan relevante ontwikkelingen in Nederland op het gebied van Digitale TV.

Afspraken over de introductie van HDTV

HDTV: de grootste verandering in televisietechniek sinds de komst van kleurentelevisie. Een ieder die het gezien heeft, wil niet meer terug. HDTV biedt superieure beeld- en geluidskwaliteit, maar vergt ook grote investeringen in de industrie zonder dat daar direct meeropbrengsten tegenover staan. De Expertgroep Digitale TV zet zich in om afspraken te maken tussen de partijen in de keten over hoe de televisiesector in Nederland komende jaren overgaat naar deze nieuwe digitale standaard.

4.2 Ontwikkelingen bij de expertgroep leden

NOB: Het Content Exchange platform (onder de naam Mozaïek) is actief geworden per 1 april. Partijen kunnen hier met NOB of onderling digitale bestanden uitwisselen (50GB files). Hoge kwaliteit omzet materiaal kan hiermee worden uitgewisseld. Dit is een belangrijke backoffice functionaliteit voor HD.

NOS: realiseert HD studio t.b.v. sport en nieuwsuitzendingen.

UPC is weer begonnen met promotie van HD. Er zijn nu twee kanalen: Film1 & National Geographic. Komende tijd zal het aanbod worden uitgebreid.

UPC is tevens in april begonnen met een Video-on-demand (VoD) aanbod. Dit zal verder worden uitgebouwd met series en verschillende andere vormen van VoD materiaal. Start is in Brabant, daarna Gelderland, en dan Amsterdam en Rotterdam. Inmiddels is VoD operationeel in Amsterdam

Essent: In het afgelopen jaar lag de focus vooral op de verkoop van digitale pakketten. Met nu ruim 400.000 klanten (op een footprint van 1,7 miljoen huishoudens) is de snelle groei van de laatste maanden van 2006 doorgezet in het eerste half jaar 2007. Het momentum is vooral door de komst van de PVR settop box aanwezig. In het najaar volgt ook de introductie van een HD-box.

KPN: De grootschalige uitbouw van het DVB-T netwerk van KPN zet door. Er is nu 95% beschikbaarheid van het DVB-T-signaal (rooftop) en 61% beschikbaarheid inhouse. De diensten op het gebied van IPTV zijn gelanceerd, maar hebben nog een beperkt aantal abonnees.

Endemol en KPN werken samen in Xie Entertainment en lanceren het testplatform Planet Prime op Digitenne en Interactieve Televisie van KPN.

ROOS en Surfnet: Het 1 Gbps netwerk is ondertussen in beeld bij zeven regionale omroepen. ROOS heeft een test gedaan met NOB waarbij met behulp van verschillende hardware IP-codecs live HQ videostreams tot 18 Mbps zijn getest tijdens data-intensieve sessies. (upload GB bestanden naar Surfnet).

ROOS en breedbeeld: Enkele regionale omroepen gaan dit jaar ook over naar 16:9. RTV Oost en RTV Rijnmond al per 1 juni, in het najaar volgt in ieder geval Omroep Flevoland. De Limburgse omroep L1 Radio-TV zendt al vanaf maart 2005 uit in letterbox en is in oktober 2006 overgegaan naar full 16:9 anamorph.

MediaMall: De regionale zender L1, in Limburg, is een samenwerking met MediaMall aangegaan. MediaMall is een IPTV dienst, waarbij digitale TV via het internet kan worden bekeken. Kijkers kunnen met behulp van een setopbox, on-demand kijken naar 15 programma's van L1. In de tweede fase zal ook interactiviteit worden toegevoegd.

Casema VOD: Casema wil gaan samenwerken met de regionale omroepen. Via het digitale platform van Casema zullen deze omroepen on-demand TV programma's aan gaan bieden in SD kwaliteit, later wellicht ook in HD kwaliteit. De dienst zal gratis aangeboden worden via Casema's setopbox. In eerste instantie zal de dienst in de randstad geïntroduceerd gaan worden, later zullen de huidige @Home en Multikabelgebieden worden toegevoegd. Eind volgend jaar hebben ruim 3,6 miljoen kabelabonnees toegang tot deze dienst.

Canal Digitaal / SES Astra: Sinds begin september worden de regionale omroepen uitgezonden op de Astra satelliet 23,5 Oost (voorheen via Astra 19,2 Oost) waardoor kijkers een duo LNB nodig hebben of om moeten schakelen naar de juiste satelliet.

Voor een eenvoudige en betaalbare ontvangst van zowel ASTRA 19,2 en ASTRA 23,5 Oost hebben SES ASTRA en CanalDigitaal de zogenaamde DUO LNB 60 ontwikkeld, een dubbele ontvangstkop die eenvoudig op bestaande 60 cm schotelantennes kan worden geplaatst. Als gevolg van een uitgebreide ASTRA 23,5 voorlichtingscampagne in samenwerking met de regionale omroepen, zijn inmiddels al ruim 50.000 DUO LNB's in de Nederlandse markt verkocht. Om de aanhoudende consumentenvraag te kunnen beantwoorden, zijn 30.000 extra DUO LNB's in bestelling. Daarnaast heeft CanalDigitaal over de afgelopen drie weken al 40.000 voorinschrijvingen voor het nieuwe digitale themapakket op ASTRA 23,5 Oost ontvangen.

5 Verwachte ontwikkelingen komende periode

Standaardisatie

Op het gebied van Metadata, Programmagegevens en het Knoppegebruik voor interactieve TV worden vanuit de expertgroep acties ondernomen om afspraken te maken tussen de partijen in de keten zodat de dienstverlening over de hele keten kan worden gewaarborgd.

Introductie HDTV

HDTV is nog niet hot in Nederland. Toch tekent zich de situatie af dat het merendeel van de huishoudens op afzienbare termijn (eind 2008) beschikt over tenminste één HD-ready scherm. Diverse distributiepartijen spelen hier nu al op in en zijn inmiddels gestart met het aanbieden van de eerste zenders in HD. Ook HD-camcorders, HD-DVDspelers en BluRayspelers vinden hun weg naar de markt en langzamerhand komt er ook meer content (vnl. films en muziek) beschikbaar.

Afstemming over introductie HDTV in Nederlandse televisieketen

Verwacht wordt dat miv 2008 de superieure beeld- en geluidskwaliteit van HDTV steeds meer een aanjager wordt voor het overschakelen naar digitale televisie. Met grote evenementen als EK2008 en OS2008 als versterkers. Bovendien verwacht de publieke omroep in de eerste helft 2008 de uitzendstraten van de eigen zenders integraal te vervangen door een MultiChannelPayout (MCP) die volledig HD-ready zal zijn.

Voor de Nederlandse televisie-industrie betekent dit echter nog een overgang die gepaard gaat met de nodige meerkosten waar veelal weinig dekking tegen over staat. Zonder aanvullende impulsen zal deze situatie dan ook niet eenvoudig doorbroken worden. De Expertgroep Digitale TV zal zich komende periode buigen naar mogelijkheden om dit te doorbreken.

"Nederlandse HD Dagen" in wording

De eerste week van maart 2008 wordt volop in het teken van HD gezet. Beeld en Geluid organiseert in die week een internationaal congres over archivering en HD (6 en 7 maart). Daarnaast komt er een iMMovator-congres gericht op het Nederlands bedrijfsleven met als titel "Introductie HDTV in Nederlandse televisieketen" op woensdag 5 maart.

Met de Nederlandse industrie wordt gesproken over de uitbreiding naar andere activiteiten onder de paraplu "Nederlandse HD-dagen". Gedacht wordt aan masterclasses over HD, dealerdagen voor apparatuur, en dergelijke. Meer nieuws volgt...

Beelden voor de Toekomst

Beeld en Geluid gaat van start met het project "Beelden voor de Toekomst", waarbij 135.000 uur video, 130.000 uur audio en 25.000 uur film gedigitaliseerd en vervolgens ontsloten gaat worden. Dit mega-project loopt tot en met 2013

CanalDigitaal lanceert nieuwe digitale themakanalen en HDTV via ASTRA 23,5 Oost

CanalDigitaal zal dit najaar starten met het nieuwe ASTRA 23,5 themapakket dat zal bestaan uit een mix van digitale kanalen van publieke en commerciële omroep.

Begin 2008 zal CanalDigitaal een reeks HDTV-kanalen via ASTRA 23,5 lanceren.

De verdere uitbreiding van het programma-aanbod op ASTRA 23,5 Oost met populaire digitale themakanalen en HDTV-diensten van CanalDigitaal, betekent een versterking van ASTRA 23,5 Oost als nieuwe Direct-To-Home (DTH) positie voor de Nederlandstalige markt.

6 Berichten in de media over Digitale TV²

Bron: DIGITvNEWS

DISTRIBUTIE

Distributie/UPC/070516

Oranje start bij UPC

Na lange onderhandelingen is het programma TV Oranje van Gerard Ardesch en Jur Bron toegevoegd aan het digitale pakket van UPC. Veel programmaraden hadden geadviseerd om TV Oranje in het analoge basispakket op te nemen, maar UPC koos er in de onderhandelingen met de zender voor om het programma in haar gehele gebied in het digitale pakket op te nemen. Voorts spraken UPC en TV Oranje af gezamenlijk een video on demand muziekdienst te ontwikkelen.

Distributie/KPN Mine/070531

Meer zenders in Mine

KPN's interactieve televisiedienst Mine breidt zijn zenderpakket weer verder uit. Er zijn drie themazenders aan het pakket van Mine toegevoegd: Het Weerkanaal, VH1 en Raceworld TV. Deze zenders zullen, net als de overige themakanalen, voor alle klanten van MINE beschikbaar zijn. Inmiddels zijn met MINE ruim 70 televisie en 75 radiozenders te ontvangen. In de loop van het jaar zal MINE nog meer zenders toevoegen.

Distributie/KPN Digitenne/070323

DVB-T frequenties veranderen

In verband met de verdere modernisering van het KPN-zenderpark en op grond van internationale afspraken is in de afgelopen maanden in Nederland wederom een reeks tv-zendfrequenties gewijzigd. Oude zenders worden uitgeschakeld, nieuwe digitale zenders komen, soms op andere locaties, in de lucht. De investeringen van KPN leiden tot een aanzienlijk betere ontvangst in het hele land waardoor in veel gevallen antennes op het dak en lange kabels door het huis niet meer nodig zijn. Een handzame kleine binnenantenne kan dan volstaan.

Door de wijziging van de frequenties is het nodig de nieuwe frequenties in de digitale ontvanger in te stellen. Ook kan het nodig zijn een eventuele buitenantenne te draaien, omdat de signalen vanaf een andere zendmast ontvangen worden.

Distributie/Tele2/070419

Tele2TV via Digitenne

Sinds 19 april biedt Tele2 naast naar Tele2 Vision product via ADSL ook een pakket televisie en radio aan via Digitenne, onder de naam Tele2TV. Tele2 kan de nieuwe televisiedienst onder eigen merknaam aanbieden via Digitenne op basis van de in september 2006 gesloten distributieovereenkomst met KPN.

Distributie/Orange-Vodafone/070419

Mobiele TV van start

Zowel Orange als Vodafone zijn voorzichtig gestart met Mobiele Televisie. Klanten kunnen voor een bedrag van €7,50 per maand de uitzendingen van publieke en commerciële omroepen volgen op een geschikt mobieltje. KPN wil begin 2008 commercieel van start gaan.

Distributie/UPC/070829

VoD tegelijk met videotheek

UPC biedt vanaf eind augustus films tegelijktijd met de videotheken aan in haar Video-on-Demand aanbod. Dat kan door een overeenkomst met Warner Brothers. Klanten kunnen nieuwe films voor €4,99 een heel dag bekijken.

PRODUCTIE

Productie/Dutchview/070507

DutchView investeert fors in HD

DutchView en Grass Valley Nederland hebben op de NAB-televisiebeurs in Las Vegas een nieuw meerjarig investeringscontract gesloten. In dit meerjarenplan wordt de bestaande apparatuur door HD-apparatuur vervangen. Als eerste project zal een nieuwe HD-reportagewagen worden gebouwd met 10-12 camera's: de DV2. Deze Outside Broadcast Van (OBV) wordt de eerste 'multiformat-wagen' in Nederland. Het project wordt in samenwerking met D&MS gerealiseerd.

KANALEN

² NB de hier vermelde berichten zijn een beperkte bloemlezing/selectie uit de totale berichten en tegen elkaar ontdebeld. Uiteraard zijn er via diverse kanalen nog veel meer berichten geweest.

Kanalen/Xie Entertainment/070404

Xie start Planet Prime

Het nieuwe samenwerkingsverband van KPN en Endemol, Xie Entertainment, is gestart met haar eerste themakanaal, Planet Prime. Het kanaal is via Digitennen te zien tijdens de vrije uren van het tweede voetbalkanaal van Tele2 en tevens via internet tegen betaling te bekijken (3,30 euro per week). De programmering bestaat uit 'oude' Endemol producties zoals Spangen, Diamant, Ushi & Van Dijk en de Showbizquiz, die eerder bij diverse omroepen te zien waren.

Kanalen/UPC/070516

Video on Demand start bij UPC

Vanaf juni kunnen de eerste digitale klanten op elk moment een film bekijken of Uitzending Gemist terugzien in tv-kwaliteit. In eerste instantie komt UPC met een aanbod van circa 35 recent verschenen films en een keuze uit een bibliotheek van nog eens 200 films. UPC verkoopt daarnaast een pakket met Uitzending Gemist (herhalingen van de afgelopen tien dagen) en 250 uur aan tv-programma's en series.

Kanalen/Casema-Essent-Multikabel/070402

Fusiebedrijf komt met VOD op HDTV basis

Het fusiebedrijf van Casema, Essent Kabelcom en Multikabel heeft aangekondigd na de zomer te komen met video-on-demand via een nieuwe settopbox met harddisk, die direct in HDTV kan ontvangen. Voor het VOD aanbod praat men o.a. vanuit Casema met diverse partijen voor de doorgifte van bestaande VOD programmering als Uitzending Gemist van de publieke omroep, maar ook een vorm van uitzending gemist met RTL en met de regionale omroepen verenigd in de ROOS.

Kanalen/UPC/070528

UPC verandert digitale pakketten

UPC Nederland voert een aantal wijzigingen door in de samenstelling van haar digitale TV pakketten. Per 30 mei voegt het kabelbedrijf in totaal tien digitale zenders toe aan haar UPC Digital TV pack (digitale basispakket) en het extra channel pack, waaronder internationale zenders als The History Channel, 13TH Street en SCI FI channel. Ook zenders als Liberty TV, Omega TV, TV Oranje en Al Jazeera English krijgen een plaats in een van beide digitale pakketten. Verder voegt UPC zenders toe aan bestaande premium TV pakketten en worden zenders verplaatst of verwijderd. Alle

wijzigingen worden automatisch verwerkt door de UPC Mediabox.

Kanalen/CarChannel/070502

Nieuw autokanaal gelanceerd

CarChannel is deze week begonnen met uitzenden. Het autokanaal is een initiatief van onder anderen Peter van den Berg en Dennis Walta van Coventry Media Group uit Hilversum. De start is bescheiden, want afgezien van deals met CAIW en Delta (zo'n 200.000 huishoudens) geven de grote kabels het autokanaal voorlopig niet door.

Kanalen/KRO/070516

KRO start themakanaal over opvoeden

De KRO startte onlangs het 17^e themakanaal van de publieke omroepen met 'Opvoeden doe je zo'. Het kanaal wordt gevuld met uitzendingen op het gebied van opvoeden van alle publieke omroepen. Daarnaast maakt de KRO wekelijks een speciaal magazine met dezelfde naam, waarin steeds een actuele opvoedvraag centraal staat.

Kanalen/LibertyTV/070405

Reisthemakanaal Liberty TV gestart

Op 5 april is in Nederland LibertyTV van start gegaan, een reisthemakanaal op TV en internet. LibertyTV zendt programma's rondom reizen uit en biedt daarnaast de mogelijkheid om direct reizen, vakanties of weekendjes weg via LibertyTV te boeken. LibertyTV zendt 18 uur per dag en 7 dagen in de week uit. De programma's van LibertyTV zijn te ontvangen via @Home en in mei via UPC. Casema en Multikabel zullen op korte termijn volgen, waarmee het bereik ruim boven de 1 miljoen huishoudens uitkomt. LibertyTV voert daarnaast gesprekken met andere aanbieders van digitale televisie, zoals Tele2, Digitenne, Canal Digitaal en KPN. Het doel is om uiteindelijk alle Nederlandse huishoudens te bereiken. LibertyTV zal op korte termijn de mogelijkheid bieden om onder meer videobeelden op een mobiele telefoon op te vragen. Ook zal het dan mogelijk zijn om via de mobiele telefoon reizen te boeken.

Kanalen/Het Gesprek/070712

Het Gesprek bij CAIW, UPC en rechter

De nieuwe zender van o.a. Ruud Hendrik, Het Gesprek, zal bij eerste uitzending in ieder geval te zien zijn via het digitale basispakket van CAIW en van UPC. Het Gesprek moet op 2 oktober 2007 van start gaan. De zender is een

multimediaal concept dat uitsluitend praatprogramma's zal omvatten. Inmiddels is er tussen één van de initiatiefnemers Pieter Storms en de overige drie starters, Frits Barend, Derk Sauer en Ruud Hendriks een conflict uitgebroken over het eigendom van het idee. Storms wil 2,5 miljoen van de drie. Deze praten intussen met Ton aan de Stegge over participatie van de oud-topman van PCM en Telfort.

Kanalen/Brava/070720

Proef Brava in HD

Met proefuitzendingen bij CAIW is BravaHDTV begonnen als eerste cultuurzender volledig in HDTV. Brava gaat 24 uur per dag in FullHD en Dolby Surround uitzenden. Het reclamevrije kanaal heeft ook internationale ambities en is een zusterzender van Oranje TV van Jur Bron en Gerard Ardesch.

INTERACTIEF

Interactief/SKO/070611

SKO gaat Internet-TV meten

De Stichting KijkOnderzoek SKO, samen met Intomart/GfK verantwoordelijk voor de meting van de kijkcijfers in ons land, gaat samen met Nedstat, het bedrijf dat internet bezoekdata analyseert, het kijkgedrag van tv-programma's op internet meten. De programma's worden voorzien van een label, waardoor kan worden nagegaan hoe vaak ze worden opgevraagd. "We beginnen later dit jaar bescheiden met wekelijkse overzichten," aldus directeur Bas de Vos van SKO in Emerce. "Straks worden de gegevens ook meegewogen in de reguliere kijkcijfermetingen."

Interactief/Kabel Noord/070404

Proef met interactieve televisie

Klanten van Kabel Noord kunnen tijdens de zomer gratis op hun eigen televisie interactieve diensten bekijken en testen, waaronder tientallen themakanalen en de mogelijkheid een eigen kanaal te beginnen. Daarnaast biedt Gamenations, een initiatief van het Friese crossmediabedrijf Mediaheads, televisie met games en Gamenations TV voor zowel de 'hardcore' als 'casual' speler. In samenwerking met Accedo Broadband worden spellen aangeboden als Sudoku, Black Jack, Pyramid en Poker. De diensten worden aangeboden via het platform van MediaMall, een joint venture tussen Stream Group Limburg en KPN. Kijkers krijgen een totaaloverzicht van de programma's in een programmagids en programma-informatie tijdens het zappen. Daarnaast

kunnen kijkers themakanalen vinden over bijvoorbeeld sport, lifestyle en nieuws. Ook is het laatste gaming nieuws te volgen over competities, nieuwe releases en game-evenementen.

Interactief/Stichting IDBC/070410

Icoon voor interactieve TV

De stichting IDBC van de Bond van Adverteerders (BVA) die zich bezighoudt met een experimenteeromgeving voor interactieve TV, heeft het RediTV icoon gelanceerd. Dit gezamenlijk icoon voor interactieve TV moet onder meer leiden tot een snellere acceptatie en herkenning van interactieve TV content onder TV kijkers en het activeren van de 'rode knop' op de afstandbediening. De eerste RediTV pilot vond plaats middels een impuls respons commercial van Telfort, via het UPC Digital platform.

"Met de Telfort commercial beginnen we met fase 1 van pilots binnen IDBC verband, waarvoor we RediTV als overkoepelend concept hebben ontwikkeld", meldt Beer Flik van DZ, projectleider bij IDBC. "In deze fase testen we een aantal mogelijkheden van een call to action tijdens een commercial, waarna een interactieve applicatie is te activeren met de rode knop. De test variaties zitten dan in verschillende formaten van de call to action banner en diverse applicaties. Zo onderscheiden we 'impuls respons', 'micro-site' en 'DAL' applicaties. Tot de zomer verwachten we zo'n 5 campagnes te gaan testen. Daarna volgt fase 2. Dan gaan we verdieping zoeken met Video on Demand, feedback van kijkers direct registreren (bijvoorbeeld stemmen), EPG advertising en een eigen RediTV kanaal achter de EPG. In fase 3 volgen transacties en distributie, waarbij we samenwerken met deelnemer TNT Post".

Interactief/MeiTV/070905

Regionalen met mobiele interactie

De regionale zenders RTV Noord-Holland en RTV Rijnmond zijn begonnen met interactieve televisie die niet via de rode knop op de afstandsbediening maar met de mobiele telefoon wordt geregeld. Het systeem van de nederlandse startup MeiTV heet myGimmy.

BELEID/POLITIEK

Beleid-politiek/Tweede Kamer/070614

Vrijgeven programmeergegevens nabij?

De Tweede Kamer wil dat publieke omroepen aan iedereen bekend maken wanneer zij hun programma's uitzenden. Een krappe Kamermeerderheid steunt een wetsvoorstel van D66 en VVD dat dit moet regelen, waardoor omroepen hun monopolie op de tv-gidsen verliezen en verplicht zullen zijn hun programmegegevens openbaar te maken. Op dit moment weigeren zij deze gegevens vrij te geven aan uitgeverijen die ook een tv-gids willen beginnen. PvdA, GroenLinks en Partij voor de Dieren eisen wel dat de omroepen compensatie krijgen. Als uitgeverijen hun eigen gidsen gaan uitgeven, kunnen de publieke omroepen abonnees verliezen. De partijen willen niet dat de verminderde inkomsten leiden tot slechtere programma's van deze omroepen. Voor CDA, ChristenUnie, SP en SGP is deze vrees reden om het wetsvoorstel te verwerpen. Zij zijn er zeker van dat openbaarmaking van de programmegegevens de positie van de publieke omroepen zal verzwakken. VVD'er Weekers en D66-parlementariër Van der Ham, indieners van het initiatiefvoorstel, zeggen dat het helemaal niet zeker is dat de omroepen veel inkomsten gaan verliezen. Wel vinden ze dat de omroepen een eerlijke vergoeding moeten krijgen voor de kosten die zij maken voor het verstrekken van de gegevens.

Beleid-politiek/KPN vs Kabel/070723

Nma geeft kabel gelijk

KPN heeft ongelijk gekregen van de Nma in haar klacht tegen misbruik van de economische machtspositie door de kabelexploitanten. Volgens de Nma is geen sprake van koppelverkoop tussen analoge en digitale televisie omdat deze tot dezelfde productmarkt behoren. Volgens de toezichthouder dekken de pakketprijzen in ieder geval de relevante kosten, zodat van rooftprijzen geen sprake is. Over de toegang van KPN tot de kabel doet de Nma geen uitspraak, maar dit onderwerp wordt wel meegenomen in een onderzoek van OPTA.

CONSUMENT

Consument/Telecompaper/070627

Telecompaper: een derde wil overstappen naar digitaal

Terwijl cijfers van diverse bronnen en onderzoek van TNS Nipo aangeven dat al 28% van de huishoudens in Nederland gebruik maakt van digitale televisie, komt een onderzoek van Telecompaper met een uitkomst dat een derde van de huishoudens zou willen overstappen.

De huishoudens die niet over willen stappen geven als reden op dat ze tevreden zijn met het

huidige TV aanbod. Andere redenen om niet over te stappen op digitale TV zijn de waargenomen hogere kosten en het feit dat er extra apparatuur nodig is. De huishoudens die zich al hebben aangemeld voor digitale TV deden dat vooral vanwege de kwaliteit van het beeld/geluid en de verbinding, het aantal aangeboden kanalen, lage maandelijkse kosten en maandelijkse abonnementskosten voor een gecombineerd aanbod van TV, internet en/of telefonie. Het 'Digital TV revenue opportunities' rapport van Telecompaper is gebaseerd op online interviews met 600 respondenten.

Consument/Ernst&Young/070619

EPG veel gebruikt

Een onderzoek van Ernst & Young, gepubliceerd in de Mediabarometer, wijst uit dat 65 van de digitale televisiehuishoudens gebruik maakt van de EP. Daarnaast blijkt uit het onderzoek dat de helft van deze huishoudens een extra zenderpakket heeft. Video on demand en specifieke betaalkanalen blijken echter nog nauwelijks doorgebroken, slechts 1 op de 10 huishoudens maakt hier wel eens gebruik van. Het kijkgedrag is dan ook door digitale televisie nauwelijks veranderd. Momenteel geeft 87 procent van de deelnemers aan dat hun kijkgedrag door digitale TV niet is veranderd. 6 procent zegt meer TV te kijken, 4 procent kijkt minder.

Consument/TNS Nipo/070614

Digitale kabelabonnees blijven ook analoog TV kijken

31 procent van alle digitale kabel TV kijkers vergeet de decoder wel eens aan te zetten. Dat is één van de uitkomsten van onderzoek naar TV- en radiokijken dat TNS Nipo deed in opdracht van kabelraden.nl, het landelijk steunpunt voor programmeraden. Deze kijkers geven aan dat het nog geen gewoonte is om de decoder te gebruiken. Andere redenen om nog wel eens analoog te kijken zijn dat digitale TV storingsgevoelig is, het vervelend is om meerdere afstandsbedieningen te gebruiken, het kwaliteitsverschil tussen analoog en digitaal minimaal kan zijn of dat teletekst niet of slecht werkt bij digitale televisie. Gemiddeld genomen kijkt een digitale televisiekijker nog 30 procent van de kijktijd analoog op het hoofdtoestel. Daarnaast zullen deze abonnees meestal analoog kijken op tweede en derde toestellen. Ook voor radio blijft analoge kabeldoorgifte nog steeds belangrijk. 67 procent van de respondenten zegt thuis wel eens radio via de kabel te luisteren. Bij ouderen (55+) is dit 77 procent, en bij jongeren altijd nog 54 procent. Luisteraars geven aan het meest naar sky radio, radio 538 en radio 2 te luisteren. Maar in

luisterduur (tijd dat er naar de zender wordt geluisterd) scoort Radio 10 Gold het hoogst met WDR4 als opvallende tweede.

Consument/KPN/070717

KPN kiest voor prijzenslag, Mine herdoopt

De prijzen voor ontvangst van Digitenne en een abonnement op Mine zijn verlaagd. Mine werd tegelijk door KPN omgedoopt in Interactieve TV. Voor Digitenne is de prijs verlaagd van €9,95 naar €6,95 terwijl het basispakket van Interactieve TV (50 TV- en 75 radiozenders) naar €9,95 is gegaan. Er zijn daarnaast meerdere themapakketten waaronder het voetbalpakket met live Eredivisie van Tele2 dat €9,95 per maand kost. Voortaan is Digitenne ook inclusief de huur van de eerste decoder, terwijl een tweede decoder voor drie euro per maand kan worden gehuurd. KPN blijft actief bezig met de uitbreiding van het zenderpark voor Digitenne. Vrijwel tegelijkertijd verhoogde CanalDigitaal, dat sterk profiteerde van de afschakeling van analoge televisie, haar abonnementsprijs.

Distributie/CanalDigitaal/070718

CanalDigitaal verhoogt abonnementsprijs

Vanaf 1 augustus is de prijs voor een basisabonnement op CanalDigitaal €8,95. Dat heeft de satellietprovider in een brief aan haar abonnees bekendgemaakt. Volgens directeur Cees Bohnenn "is CanalDigitaal continu bezig haar aanbod te verbeteren en haar dienstverlening uit te breiden. Dat lukt steeds beter door de steun van u en vele andere trouwe abonnees. De markt voor digitale televisie is ondertussen sterk in beweging, met als gevolg stijgende kosten voor de programma's van onder meer de commerciële omroepen."

Abonnees kunnen naast het basispakket een abonnement nemen op het Familie-pakket, waarin o.a. TV Oranje, Cartoon Network en de Vlaamse zenders één en Canvas zijn opgenomen. Dit pakket gaat, zo valt uit de brief op te maken, 4 euro kosten maar zal de eerste zes maanden voor slechts 1 euro meer worden aangeboden. Canal Digital kondigde tijdens de IBC beurs in de RAI aan dat het pakket themakanalen in de loop van oktober wordt bekendgemaakt en in november van start gaat. Ook HDTV komt er aan, met 4 of 5 zenders in de loop van 2008. Nadere aankondigingen over het HDTV pakket zijn eind dit jaar te verwachten.

BEDRIJVEN

Bedrijven/KPN-PCZapper/070627

KPN neemt belang in PC Zapper

KPN heeft een belang van 40 procent genomen in PCzapper, een bedrijf dat zich bezighoudt met het ontwikkelen van videoportals. Met het geld wil PCzapper groeien en de stap naar het buitenland zetten. PCzapper ontsluit het online video-aanbod door selecties van video's te maken en deze aan te bieden in de vorm van videoportals. Deze zien eruit als startpagina's met een grote verzameling links. Video's openen in een player op de 'startpagina' zelf, of in een player op de pagina van de video-aanbieder.

PCzapper wil vooral geld gaan verdienen door het maken van videoportals voor externe partijen. KPN gaat PCzapper helpen om 'bij bedrijven binnen te komen', vertelt Everts. "Wij maken gebruik van hun netwerk." Eén van de eerste externe partijen waarvoor PCzapper een portal heeft gemaakt is Planet, onderdeel van KPN. Sinds enige tijd biedt Planet het onderdeel Planet TV. Die pagina is een verzameling van verwijzingen naar meer dan 450.000 video's.

De overige aandelen van PCzapper zijn in handen van het management en twee externe investeerders, namelijk Peter Vervest (D-Age) en Hans Verkoren, voormalig CEO van ING Direct. Beiden hebben een bedrag van 'in de tonnen' geïnvesteerd in het bedrijf. Vanuit KPN gaat Ludolf Rasterhoff de commissarisrol vervullen bij PCzapper.

Bedrijven/SES Astra/070907

Astra start kantoor in Nederland

SES Astra heeft onlangs een eigen kantoor geopend in Hilversum. De satellietoperator wil daarmee dichter bij de Nederlandse markt opereren. Het kantoor wordt geleid door Bill Wijdeveld, die al meer dan een decennium SES Astra in de Benelux vertegenwoordigde vanuit Luxemburg.

HDTV

HD/UPC/070412

UPC van start met HDTV

UPC Nederland is begonnen met de definitieve uitrol van HDTV. Het HDTV pakket kost EUR 5,99 per maand. Daarbij kan de klant de Mediabox HDTV, die wordt geleverd door Philips, huren van UPC. De activeringskosten bedragen eenmalig EUR 29,95. Het pakket bevat voornamelijk de zenders Discovery Channel

HD; National Geographic HD; Film1 HD en Sport1 HD. Bij de zenders Film1 en Sport1 heeft de klant wel een abonnement nodig op respectievelijk Film1 en Sport1. Via de internetsite www.ervaarhdtv.nl kunnen mensen zich aanmelden voor de dienst. UPC kondigde HDTV voor het eerst aan in 2005. Het was destijds de bedoeling om alles klaar te hebben voor het WK 2006. Omdat er teveel problemen waren met de HDMI interface werd de uitrol uitgesteld. Begin 2007 is er een proef uitrol geweest en omdat deze positief is verlopen biedt UPC de dienst nu breed aan.

HD/NOS/070401

Nieuwe HD Studio NOS klaar

De NOS heeft de eerste volledige HD studio van Nederland in gebruik genomen. Volgens NOS directeur Gerard Dielessen is dit "De parel op onze kroon. Wij zijn dan klaar om bijvoorbeeld de grote sportevenementen in hoge kwaliteit uit te zenden.". De studio heeft ongeveer 2 miljoen euro gekost. In de zomer van 2008 zullen onder meer het Europees Kampioenschap voetbal in Oostenrijk en Zwitserland en de Olympische Spelen in Peking in HD worden uitgezonden.

HD/RNN7/070418

Regionale omroep RNN7 geheel in HD

Volgens Planet.nl zal de Rotterdamse regionale commerciële omroep RNN 7 als eerste Nederlandse zender haar gehele programma in HDTV uitzenden. De overgang naar HD kost 700.000 euro, zegt directeur Leo Houkamp. "Dat zijn de investeringen in de uitzendstraat en dergelijke. Daar komen de camera's nog eens bij." De satellietuitzendingen in HD worden via Canal Digitaal aangeboden.

HD/Condor/070420

Presentatiestudio in HD bij Condor

Condor Digital Nederland heeft nu ook een volledig ingerichte HD-presentatieruimte. Dit is de voorlopig laatste schakel naar high definition. Naast Telecine met een DaVinci en Millennium, de online suites Flint, Flame en Inferno, de offline cellen met de Avid HD en Final Cut Pro HD kan Condor de klanten nu ook een HDCam SR recorder aanbieden. Over de hele lijn is de service dus nu Full HD'.

HD/CNN/070904

CNN gaat in HD

De wereldwijde nieuwszender is een apart HD nieuwskanaal begonnen, dat 24 uur per dag zal uitzenden en voorsnog 60 uur per week

specifieke HD programmering zal kennen. CNN gaat haar wereldwijde productiefaciliteiten daarvoor standaardiseren op het Sony HD XCAM formaat.

HD/IBC/070908

HDTV normaal op IBC, UHDTV en 3D komt er aan

Tijdens de grote internationale omroepbeurs IBC in de RAI begin september bleek HDTV inmiddels de gewoonste zaak van de wereld te zijn. Voor de leveranciers en omroepen is de overgang naar HDTV wel een belangrijke groeifactor, zo beklemtoonden vele sprekers.

Inmiddels wordt er in technische sferen al volop gewerkt aan de volgende stappen, namelijk Ultra-HDTV en 3D. Met name 3D was op veel plekken en door de gehele keten inmiddels zichtbaar. Van productie tot postproductie, vertoning en distributie begint 3D volwassen te worden.

Ook voor een opvolger van HDTV wordt inmiddels standaardisatiewerk gedaan. Bij de SMPTE werkt men aan een initiatief voor een standaard met 7680 bij 4320 pixel resolutie.

TECHNIEK

Techniek/Philips/070412

Philips ontwikkelt watermark voor video

Elektronicafabrikant Philips heeft VTrack, een nieuwe forensische watermerktechnologie voor digitale TV en video, op de markt gebracht. Hiermee worden betaal TV leveranciers en content eigenaren volgens Philips beschermt tegen videopiraten. VTrack is een watermerk oplossing voor set-top box integratie, en wordt ondersteund door bedrijven als Broadcom, ST and Texas Instruments. Bij settopbox decoders die worden voorzien van VTrack worden alle programma's bij doorgifte automatisch voorzien van een onzichtbaar watermerk. Hiermee kunnen gebruikers die programma's kopiëren en verspreiden getraceerd worden.

Techniek/Casema-Scientific Atlanta/070522

Nieuwe set top box Scientific Atlanta bij Casema

Kabelbedrijf Casema heeft de Explorer 8455DVB HDTV video recorder set-top in gebruik genomen van Cisco onderdeel Scientific Atlanta en wil daarmee haar digitale interactieve videodiensten in Nederland uitbreiden. Bij de inzet van de nieuwe set top box wordt tevens gebruikgemaakt van een router van Cisco uit de 7600 serie, waarmee

het interactieve verkeer wordt getransporteerd door de netwerken. De 8455DVB is Scientific Atlanta's eerste MPEG-4/H.264 set top voor de Europese kabelmarkt. De set top boxen worden gebruikt voor Casema klanten in Den Haag, Amersfoort, Utrecht, Amstelveen en Breda en zullen via de detailhandel worden verkocht. Casema koos voor haar HDTV oplossing voor de software van OpenTV.

Techniek/EuroCableLabs/0706

Nieuwe DVB standaard: 50% meer capaciteit

EuroCableLabs werkt aan een nieuwe versie van de DVB transmissiestandaard. DVB-C2 zal door een hogere efficiency in staat zijn om de capaciteit van kabelnetten met 50% te verhogen. Daarnaast komt er met Docsis 3.0 een nieuwe standaard voor dataverkeer via de kabel, die ook 50% meer verkeer via één 8MHz kanaal kan verwerken. Een volledig uitgerust kabelnet met bandbreedte van 860 MHz zou daarmee 760 HDTV kanalen of 1420 SD kanalen kunnen verwerken, naast een datacapaciteit van 300 Mbps down en 180 Mbps up.

INTERNATIONAAL

Internationaal/Italië/0700706

Italiaanse subsidie mocht

De Europese commissie heeft de subsidie in de vorm van belastingvermindering op de

ontvangst van digitale televisie goedgekeurd. Met de overheidsmaatregel was zo'n 40 miljoen euro gemoeid en de prijs van een settopbox werd er effectief 20% mee verlaagd. Volgens de commissie was de maatregel technologie-neutraal en nodig om de overgang van analoge naar digitale televisie te vergemakkelijken. De Italiaanse regering kwam enkele dagen na de uitspraak al met nieuwe plannen om tot 200 miljoen euro te stoppen in het subsidiëren van televisies met ingebouwde digitale ontvanger.

Internationaal/Mobiel/070718

Europese Commissie kiest voor DVB-H

De Europese commissaris Viviane Reding wil de invoering van mobiele televisie in de Europese Gemeenschap versnellen en daarvoor het gebruik van de norm DVB-H aanmoedigen. Door mobiele televisie te omarmen kan Europa volgens de commissaris een rol spelen op de wereldwijde markt, die in 2011 volgens hem 20 miljard euro groot zal zijn. Volgend jaar wordt door de grote evenementen al een doorslaggevend jaar voor de verdere ontwikkeling van mobiel televisiekijken. KPN kondigde aan begin 2008 te beginnen met televisie op de mobiel met behulp van DVB-H. De voorstanders van de DMB standaard zijn niet blij met de keuze van de Europese Commissie.